

MAGYARÁG

Németországban kötelezővé tették, Ausztriában betiltották a Heil Hitler

Salzburgban nemzeti-szocialista kémirodát lepleztek le

Az a legfontosabb, hogy köszönjenek az emberek? -- Életbeléptették a magtalanítási rendeletet Németországban. -- Az 1916 után letelepedettektől megvonják az állampolgárságot. -- Kiirtják az örökletes betegségében szenvedő embereket

Sterilizáció. Vagyon elkobzás. Állampolgársági megvonás. Agyönlövetés. Csak a szimpatikus szavak és természetesen Hitler birodalma ajándékozta meg velük a világot. Talán eddig is ismerték őket, de nem mint törvényerőre emelt paragrafusokat? Most azonban azzá lettek. Németország mindent szabályozott már. A köszönéstől elkezdve a meghalásig és most már a jó németeknek semmi sem hiányzik. Csak éppen az, hogy kenyeret is adjon a cirkusz mellé Hitler.

Vagyonelkobzás és játékkaszinó törvény

Berlin, július. 15.
A minisztertanács, amely reggel óta egyfolytában tanácskozott és délután két óra kétórás szünet után folytatta a megbeszéléseit, igen nagyjelentőségű törvényeket fogdott el. Az egyik törvény a nép- és államilles személyek és testületek vagyonának elkobzásáról intézkedik. A másik törvény a honosítások érvényének megszüntetéséről és a német állampolgárság megvonásáról szól; természetesen ez olyan esetekre vonatkozik, amikor az illetők szembe helyezkednek a jelenlegi rezsimmel. Egy harmadik elfogadott törvényjavaslat megtitja új politikai pártok alapítását és különleges büntető szankciókat foglal magában ilyen esetekre. S végül egy negyedik törvény a játékbancok engedélyezéséről intézkedik.

Jóinformált helyen úgy tudják, hogy a játékkaszinó engedélyezése jelenleg egyedül Baden-Badtn játékkaszinójára vonatkozik. A törvény kimondja, hogy a játékbanc jövedelmeit csakis közös jóléti célokra szabad felhasználni.

JOBBA KAR A LEVEGŐBEN HEIL HITLER

Berlin, július. 15.
A Hitler-kormány nagyon ügyel arra, hogy külsőségekben is mindjobban visszatükröződjék az új birodalom szelleme. Frick birodalmi belügyminiszter elrendelte, hogy a Hitler-üdvözlés a jövőben egyben a nemzeti üdvözlés jele is legyen. A belügyminiszter rendeletet intézett a tartományi helytartókhöz és a birodalmi miniszteriumok vezetőihez, amelyben közli velük, hogy saját miniszteriumának kebelében már elrendelte a következőket:

1. Valamennyi állami szolgálatban lévő tisztviselő, munkás és alkalmazott szolgálati ideje alatt a Hitler-üdvözléssel, tehát jobbkar felnyújtásával tartozik tisztelegni.
2. A katonai személyek továbbra is a katonai tisztelegést kötelesek végezni, ha azonban kalap nélkül vannak, akkor ők is Hitler-üdvözléssel tartoznak tisztelegni.
3. Az állami szolgálatban levők szolgálaton kívül is a Hitler-üdvözléssel köszöntik egymást.

NÉMETORSZAG MEG VAN MENTVE — STERILIZÁCIÓS SZÖRNYŰSÉG

Berlin, július. 15.
Pénteken megtörtént az első törvényes lépés a sterilizációs törekvések megvalósítására. Mint ismeretes, a nemzeti szociális-

ta programnak egyik sarkalatos pontja, hogy az örökletes betegségekkel terhelt egyéneket sterilizálják. Frick birodalmi belügyminiszter elrendelte az örökletes betegségben szenvedők összeírását. Ennek az a célja, hogy a megteendő intézkedések előtt áttekintést nyerjenek a kérdésről. Az Angriff szerint a népesedési politika terén az első lépés, hogy megakadályozzák az örökletes betegségek áttérjesztését az utódokra és ugyanez az elv alkalmazandó a gyengeelméjűekre és bűnözőknél. A védekezés szempontjából csak egy eszköz áll rendelkezésre — írja a lap — s ez a sterilizációs törvény, amely elrendeli az ilyen egyének termékleltetését.

Ausztriában betiltották a „Heil Hitler“-t

Bécs, július. 15.
Az osztrák nemzeti szociálistapárt és a Heimatschutz feloszlásával kapcsolatosan a rendfenntartás igazgatója rendeletet bocsájtott ki, amelynek értelmében Ausztria területén tilos a „Heil Hitler“ köszönés, valamint a felemelt karral való tisztelgés. Nem szabad fekete-fehér-piros szallagokat és egyéb nemzeti szociálista jelvényeket viselni.

Salzburg, július. 15.
Az a müncheni repülőgép, amely lázító röpiratokat szórt le Salzburg fölött, feltűnő

módon olyan időben jelent meg, amikor a katonai repülőgépek nem álltak készen az indulásra. Ennek következtében az a feltevés alakult ki, hogy Salzburgban nemzeti szociálista kémszervezet dolgozik, amely alkalmas pillanatban telefonon lépett érintkezésbe Münchennel, figyelmeztetve a repülőgép elindulására. Ez a feltevés valószínű, mert tegnap Bécsben egy 300 tagból álló nemzeti szociálista titkos szervezetet fogtak le vezéreikkel együtt, akik ellen házaárulás címén eljárást indítottak.

Népszavazás, vagy népbolondítás?

Berlin, július. 15.
A nemzeti szocializmus rendszere a parlamentarizmus helyett a felelős vezérkar elvét kívánja a törvényhozásban és kormányzásban keresztülvinni. A hierarchikus elv állandó alkalmazása a néptől való eltávolodást okozhatná. Ezen ezért a felelős vezérlet és a nép közötti összefüggés ápolására fenntartják azt a lehetőséget, hogy a legfontosabb döntésekhez népszavazást kívánnak.

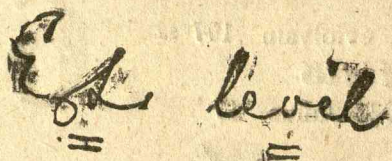
Leszerelünk?

310 millió yen értékű hadihajót építenek a japánok

Tokio, július. 15.
Japán tengerészeti miniszteriuma és a vezérkar tervei alapján három éven belül ak övetkező új hadihajókat fogja építeni: 2 drb. 8500 tonnás cirkálót, 2 10.000 tonnás repülőgép anyahajót, egy 5000 tonnás

aknatajót, két buvárnaszádót, összesen 1 ezer és 500 tonna ürtartalommal, 14 egyenként 1400 tonnás torpedórombolót, nyolc torpedónaszádót és nyolc tengeri repülőnaszádót. Az építési költségeket 310 millió yenre becsülik.

Mai nevelés

Két gyermek biciklizett tegnap reggel a ligetben. Egy biciklin. Amíg az egyik végsgázguldott a fason, addig a másik megpihent a padon.

Ott ültem a pad egyik végében a barátommal és elnéztük a gyermekeket. A gyerekek úgy nyolc év körül járhattak. Az egyik barna, okos arcú, a másik szőkés balmatlan képű, hangos gyermek volt. Folyton kiabált, kifogásolta a barna gyerek biciklizését.

— Nézd — mondtam a barátomnak — mennyire két különböző gyermek.

— Mennyire más ház, más család képviselői — tette hozzá a barátom.

Ahogy így megszólaltunk, ránéz a gyerek. Okos szeme van. Most veszem észre. És szinte megbántam, hogy az előbb azt hittem róla, hogy balmatlan képű. Nézz bennünket olyan csodálkozva, mintha megértette volna, miről beszélgettünk.

Megszólítom:

— Barátod neked az a másik fiu? — kérdelem.

A gyerek vállat von. Aztán a lábát löggetja a padról s csak ennyit mond: Összejövünk néha.

Tetszett a válasz. Tovább évődtem vele.

— Tied a bicikli?

— Nem.

— Neked van biciklid? — folytattam.

A gyerek egy kissé elvörösödik, de azért bátran mondja.

— Van. De az nagyobb.

A beszélgetés abbamaradt, mert megérkezett a másik. A barna arcú. Látom, hogy nem igen tud könnyen leszállni a gépről. A másik fiu meg is jegyzi:

— Nem tudsz pedálról leszállni!

Ebben a megjegyzésben guny is van, de az is, hogy „én azonban tudok”. Azzal nagynehezen megáll a gép. A barna gyermek marad a padon s a szőke megy el.

— Te — szól hozzá a barátom — barátod ez a fiu.

— Nem — válaszol gyorsan.

— Hát micsoda?

— Összejövünk néha.

Megállapítom, hogy igazat mond. Tovább kérdelem.

— Van neki is biciklje?

A gyerek lebigyeszti az ajkát.

— Hogy volna, hiszen sóffór az apja.

Elámulok ennyi rosszaságon.

— Hát a te apád micsoda?

— Hivatalnok.

— Hol laktok?

— Itt. Ezen az uton — s odamutat egy emeletes házra. Saját ház.

Igy mondja: „Saját ház!” S még csak nyolc éves, de máris úgy tanulta meg, hogy a vagyonra büszkének kell lenni.

A másik gyerek visszajött. Elment ehhez. Odaszólok a gyerekhez:

— Mi az apád?

Megint elvörösödik. Egy ideig nem szól. Aztán így mondja.

— Autója van. Saját autója.

Összenézek a barátommal.

— Sóffór az apád? — kérdelem most már keményen.

A gyerek halkán mondja az igent.

— Sohse szégyeld fiam azt, hogy az apád két kezével nehezen keres neked kenyeret — mondja barátom.

Aztán eljöttünk onnan, ahol két nyolc éves gyermek neveltségén, vagy neveletlenségén beleláltunk két család életébe s ezen keresztül a mai ferde társadalomba, amelyik türi, hogy hazudják, hogy nagyozzjon a gyermeke.

Cotta főszolgabírónak későn fött az igazság

Nem szünteti meg a kormány a gyergyószentmiklósi járást

Csikszereda július. 15.

Hírt adtunk arról, hogy a belügyminisztérium az új közigazgatási btoosztással kapcsolatosan többek között a gyergyói járást megszüntette és azt a csikszeredai központi járáshoz csatolta. Cotta Salamon főszolgabíró rendelkezési állományba helyezte. Dr. Tetu prefektus intervenciójára most le-

irat érkezett a megyéhez, amely szerint gyergyói járást továbbra is fentartják annak élén Cottát meghagyják. Cotta gikus végzetéhez tartozik, hogy nem tud elviselni rendelkezési állományba való helyezését és az ezzel járó fizetésredukciót, amint megírtuk, vízbe ölte magát. Temetés után érkezett a hír a kedvező fordulat

Meggyilkolták az erdőőröket mert azok elhajtották a tilosban talált nyáját Borzalmas kettős büntény Galac közelében

Galac, július. 15.

Borzalmas kegyetlenséggel elkövetett kettős gyilkosság történt Lanesti község határában. Dascalescu Constantin erdőőr és Pintilie Tódor erdőkerülő, felügyelő körutja alkalmával a ganestii erdőben legelésre juhnyájra akadtak. Hajtani kezdték a nyáját, hogy bezárják a falu istállójába mindaddig, míg a tulajdonos a legelésre okozta

károkat megtéríti.

Utközben azonban szemközt jött velük Manolescu Maftai és Cristea Joan, a két tulajdonos. Baltát ragadtak és a kettőt megátámadták, akik csakhamar reszen, eszméletlenül terültek el a földre. A pásztorok a rémtett után nyomtalanul tűntek, a két áldozatot pedig kórházba vitték, de felépülésükhöz kevés a remény.

Mese, vagy valóság

Elraboltak egy postatisztviselőnőt

A lugosi rendőrség most azt kutatja, hogy mi igaz a nő vallomásaiban

Lugos, július. 15.

Holendi Mancsi, 32 éves postatisztviselőnő feljelentést tett a rendőrségen ismeretlen tettesek ellen, akik őt elrabolták.

A feljelentés szerint tegnap este, mikor a tisztviselőnő hivaalából hazatért, pár lépésre tőle egy autó állott meg. Az autóból kiszállt egy férfi, magas szakállas, aki rávetette magát, száját betömte egy zsebkendővel, és bevonszolta az autóba. Az autóban többen ültek már, kik megakadályoz-

ták abban, hogy segítségért kiáltson, az autót pedig nagy sebességgel elindította Tofia község felé.

Utközben, egy alkalmas pillanatban felszakította az autó ajtaját és kiugrott. Először arra haladó parasztszekerre vette ki és hozta be a városba. A rendőrség a nő előző feljelentés alapján bevezette a nyomozást, bár az sincs kizárva, hogy az egész eset a tisztviselőnő túlzott fantáziájának szüleménye.

Újra kísértének a görögoldali borzalmak

A váradi gyilkos Bancsát újból kihallgatták a tolvaj Bancsát szabadlábra helyezték

Harmincnégy tanút hallgatott ki a vizsgálóbíró

Niculescu vizsgálóbíró szombath délután mag elé vezettette Bancsa Józsefet, a görögoldali gyilkost és újból kihallgatta. — A vizsgálóbíró Bancsa elé tárta az einhangzott tanuvallomásokat

34 tanút hallgatott ki eddig a vizsgálóbíró a görögoldali gyilkosság ügyében. A vizsgálóbíró Bancsa elé tárta az einhangzott tanuvallomásokat és ezek alapján keresztkérdéseket tett fel Bancsához, ezért hogy az előre megfontolt szándékot bizonyítsa.

A görögoldali gyilkos kihallgatásáról lapunk holnapi számában részletes tudósítást közlünk.

Niculescu vizsgálóbíró még ezen a héten átteszi a görögoldali gyilkosság iratait az ügyészséghez a vádindítvány megtétele végett.

Ha a vádirat elkészül, valószínűleg még a nyári szünetben letárgyalja a törvényszék a gyilkossági bűnpert.

A nagyváradi törvényszék Mitescu-Pop szüneti tanácsa tárgyalta Csuvár Lajos és társainak szabadlábra helyezési kérelmét. Csuvárakat még a görögoldali gyilkosság felderítése előtt vették őrizetbe, azon a címen, hogy rablóbandát szerveztek és a helyi lakókat fosztogatták.

A rendőrség a gyilkosság nyomozása közben fedezte fel a banda létezését. Csuvár Lajoson kívül Székely Imrét, Sóos Istvánt továbbá Bancsa Gyulát és Bancsa Zsigmondot vették őrizetbe. A két utóbbi unokatestvére Bancsa Józsefnek, a görögoldali gyilkosnak.

A törvényszék rövid tárgyalás után szabadlábra helyezte az öt embert, de az ügyész megfellebbezte a végzést.

MUNKANELKÜLIEK szep keresettel felvétetnek a Nagyváradi Friss Ujság és az Erdélyi Magyarország arusításához, ugy helyben, mint vidéken. Jelentkezni a kiadóhivatalban.

Meg akarják szüntetni a vármegyéket

Az új közigazgatási terv szerint kerületekre osztják fel az országot a kerületek élére alminiszteri rangban levő prefektusok kerülnének

A kisebbségi nyelvhasználatról a tervezet nem intézkedik

Bukarest, július 15.

Erdély politikai köreit igen élénken foglalkoztatja az a közigazgatási reformtervezet, melyet Vaida Sándor miniszterelnök készítetett pártja több közigazgatási szakértőjének segédkezése mellett. Amint tudjuk, az ő elgondolása a decentralizáció elvéből indul ki, amit gyakorlatban úgy akar megvalósítani, hogy a prefekturák hatáskörét kibővítve, a megyei közigazgatásra olyan teendőket bíz, melyeket eddig a központi szervek végeztek.

A z elképzelés másik sarkalatos pontja az, hogy a személyzeti kiadásokat a minimumra csökkentik s ugyanolyan arányban emelnék a költségvetésnek a dologi kiadásokról szóló tételeit.

Ami a fenti reformokat illeti, Vaida miniszterelnök elképzelése úgy pártjában, mint a baloldali ellenzéki táborban általános helyesléssel találkozott. Mindnyájan megegyeznek abban, hogy szükség van a közigazgatás egészséges decentralizációjára, mert a mai helyzet a központi szervek túlzott teendőivel egyfelől felbecsülhetetlenül sok fölösleges kiadást jelent a lakosság szempontjából, másfelől a közigazgatási egységek ügyvitelét is rendkívül módon hátráltatja.

A SZÉKELYFÖLD HARMON MEGYEJE EGY KERÜLETBEN.

Van azonban a miniszterelnök tervezeténél több olyan pontja, amely körül a pártkebelében komoly viták folynak. Így a kormánypárt több erdélyi vezető politikusa határozottan elszó a megyék megszüntetését illetőleg azoknak ugynevezett „nagy megyékkel”, vagy még helyesebben: közigazgatási kerületekkel történő helyettesítését.

A tervezett kerületi beosztásnak természetesen a kisebbségi pártok is ellene vannak. Arról is szó van ugyanis, hogy a székelyföld három vármegyéjét egy közigazgatási egységbe tömörítik. A multbeli „egységesítések” körül tapasztalt eljárások arra készítetik a kisebbségi pártokat, hogy idegenkedve fogadják ezt a friss keletű tervet,

mely a Székelyföld ősi közigazgatási egységeit egy csapásra akarja megszüntetni, anélkül, hogy garanciákat nyújtana a jövőre nézve.

Természetesen minket, kisebbségeket is igen közelről érdekelnek ezek a nagyjelentőségű tervek. Sajnálattal kell látnunk, azonban, hogy arról a kérdéssel, amely az egyik legfőbb sérelmünket képezi: a nyelv-

használat kérdéséről mindeztideig szó sem esett. A kisebbségi pártoknak mindenesetre résen kell lenniök, mert ha ez alkalommal sem történik intézkedés erről a fontos és a gyulafelhérvári határozatokban már megoldott problémákról, úgy nyilvánvaló, hogy a jelenlegi rezsimtől e tekintetben nincs mit várnunk.

Mi lesz még Németországban?

Scheidemann volt kancellár öt rokonát őrizetbe vették a nácik

Berlin, július 15.

A titkos államrendőrség tegnap őrizetbe vette Scheidemann volt kancellár öt rokonát. Scheidemann az elmúlt napokban cikksorozatát közölte a „New York Times”-ben, amelyben élesen támadta a német kormányt. A volt kancellár rokonainak őrizetbevétele, levele és internálói táborba való szállításával a német kormány példát akart statuálni azokkal szemben, akik külföldön izgatnak Németország ellen.

Főbelötte magát a dési karmester egyik gyilkosa, a másik önként jelentkezett

Dés, július 15.

Tegnap számunkban jelentettük, hogy Andreescu karmestert két katona megölte. A két katona Dolcan őrmester és Teorian közkatona bosszúból követték el tettüket s a tet elkövetése után bejelentették, hogy öngyilkosok lesznek.

A késő éjszakai jelentések szerint Dolcan őrmester valóban öngyilkos lett. A mezőn szolgálati pisztolyával főbelötte magát

és mire az aratók a lövés zajára odafutottak, már holtan találták.

A másik gyanúsított Teorian közlegény jelentkezett ezredénél. Azt állítja, hogy nem vett részt a gyilkosságban. Az őrmester arra akarta rábírni, hogy haljanak együtt meg de ő félt és nem akart meghalni. A vizsgálat tovább folyik a gyilkosság okának megállapítása és a közlegény szerepének tisztázása végett.

Megszűnő középiskolák

Bukarest, július 15.

A közoktatásiügyi minisztérium a jövő tanévben ismét megszüntet néhány középiskolát. A megszüntetés oka a költségvetés csökkentése. A megszüntetendő iskolák közé tartozik a csernovisi német gimnázium is.

Halálraítélt német kommunisták

Dessau, július 15.

A dessau esküdtszék tegnap halálraítélte Böther-Thalmann és Biechler kommunistákat, akik Ziesling osztagost az egyik összetűzés alkalmával megölték.

Kolozsvárra jön a király szeptemberben

Kolozsvár, július 14.

A városházára leirat jött a Királyi Kabinettirodából, hogy a szeptember 24-én tartandó autóversenyen és az alsózsuki lóversenyen a király személyesen is részt vesz. Novemberben a király újra Kolozsvárra jön a görög katolikus templom felszentelésére és az egyetem megnyitására.

Gyilkoltak a Hitleristák Besszarábiában

Bukarest, július 15.

Tighina besszarábiai városban hitlerista fiatal emberek megkéseltek egy Saic nevű ifjút, ak halálos sérülései következtében agonizál. A város zsidó kereskedői fe-

nyegető leveleket kaptak és hasonló fenyegetésben részesítették azokat a kereskedőket is, akik zsidókkal állanak üzleti összeköttetésben.

Elszabadult a Graf Zeppelin és csak nagy nehezen sikerült megfékezni

Sevilla, július 15.

Izgalmas jelenetek játszódtak le ma délelőtt a Graf Zeppelin leszállása alkalmával. A léghajó menetrendszerű pontosággal érkezett meg délamerikai útjáról. — A kikötésnél következett be a baj. A nagy hőség következtében a kikötőárbc rugói meglazultak és a léghajó emelkedni kezdett. A legénység legnagyobb része már kiszállt a léghajóból, amelyben jóformán csak a 18 utas maradt benn. Eppen a gondola lépcsőjét bocsájtották le, hogy az utasok kiszáll-

janak, amikor a légi óriás mintegy 500 méter magasságba emelkedett. Az utasok körében borzalmas pánik tört ki és a léghajó kikötőben összegyűlt közönség is ijedten szemlélte az eseményeket. Lehmann kapitány a léghajó parancsnoka a földről irányította a manőverozási munkálatokat. Mintegy félórai megfeszített munka után sikerült az elszabadult léghajót megfékezni és az utasok is kiszállhattak.

A vadon leánya

Hallotta messze a taven túl egy majom sreg csacsogását és egy kócsag gyászos szavát, amelyet a korábbi zene-bona felzavart fészkeiből, úgyhogy még most is nyugtalanul keringett a magasba.

Megjegyzett egy jókora pillangót, mely az egyik fáklyak örül táncolt. Láta ahigy beröppen a lángba és a szárnyai összekunorodnak...

De hogy Khama hirtelen visszafordul s erre összereszt. Előre hajolt, hogy hallja a négernek remegő suttogását.

— Nagy ur, mindfiárt...

A kárpit megrázkódott és a felét félrehúzták. A nében egyszerre mozgalom támadt, mély — „Ahhh!” hangzott fel mint mikor hatalmas hullám húzódik vissza lomhán a homokparrról.

És akkor — Isten Kék Tavának titka kitárult szemük elé.

Bár Dyke jóelőre holmi drámai látományt várhatott a kárpit felgördülésekor, az első érzése mégis mélységes borzalom és ámulat volt. Tuda, hogy megpillantja az aranyat. Khama aznap, amikor Aleyoval a táborba jött, elmesélte neki bizonyos pontig ezt a dolgot. Hogyan fogta el Khama apja Schommot és Deitrichet. Elmondta azt is, hogy ő, akkor még mint suhanc, hogyan leste meg az apját, amint az aranyat bámulta és nagy izgatottan kiáltotta:

— Ez nagy-nagy kincs. Nem lesz a világon nagyobb ezután nálam.

Elmesélte, hogyan lelte aztán atyját abban a kunyhóban, ahol az arany-göröngyöt szrongatott, a többi pedig vére locsolta össze. És hogyan mondta meg neki haldokolva az öreg király, hogy a fehér ember ütötte el őt ugyancsak egy aranygöröngy-gyel.

De mivel az arany meg volt átkozva és ő lelkéből rettegett tőle, nem mert ennél többet elmondani.

Dyke elmondta, hogy az arany valamilyen már nincs eredeti formában.

Ugy képzelte, hogy valami bálványt kapáltak, vagy öntöttek belőle, valami retentő fanciesali képet, amely megrémíti ezeket az állati vad lelkeket. De képzelete sem festett mag elé ilyen megdöbbenőt, mint amilyennel most találkozott a pillantása.

A templom belseje mély félkör alak volt. Kissé kiemelkedett alapjával a földből és a félkör minden pontját elfoglalta egy-egy ugrásra készülő leopárd hatalmas szobra, fekete kőtalapzaton, azt a hatást akarva kelteni, mintha fenyegetően örködnének, hogy bárki is közeledni merjen a templom közepéhez, ahol nyilván az áldozati oltár kő-tömbje állt. Egytől egyig remek és borzalomkeltő volt mindenik fenevad. Tagjaik itt megnyujtva, ott összesajtolva, mintha ki voltának marjulva; sem a szörzet, sem az izomjáték nem volt kidolgozva rajtuk és még minden vonaluk, minden idomuk tökéletesen éreztette azt az álnokságot és ádáztságot, azt az irgalmat nem ismerő kegyetlenséget, amivel a vadállat szétmarcangolja a zsákmányát.

De ennek borzalmassága semmi sem volt ahhoz hasonlítva, ami az oltárkö fölé le és fel mozgott, meg-megcsillanva a fáklya fényen.

Szinaranyba faragott roppant leopárd karom volt ez, az állat egész mancsa, amely alkalmasint a templom mögött álló cölöpön hintázott fel és alá, mert lassan emelkedve csaknem a menyezetig érte, ahol a rémes öt karom szétnyílt, majd aláereszkedve, fenekedően zárult egyre összéb, — mintha az oltárkövön láthatatlanul vergődő áldozatba akarna belemarkolni, — de megáll és lassan újra felemelkedik.

(Folyt. köv.)

Vasárnap Kolozsvárt

Az U mindenáron győzni akar, de a Ripensia sem hagyja magát

Kolozsvár, július 15.

A Nemzeti Bajnokság ezévi sorsa Kolozsváron dől el vasárnap, a Ripensia—Universitatea mérkőzésén. A Ripensia az első döntőn Temesváron kétgólos előnyt szerzett ez az előny azonban nem elég arra, hogy biztosra vehesse bajnokságát. Az Universitatea nemt artja megérdemeltnek temesvári vereségét. A kolozsvári egyetem csapata fennállásának egyik legszebb küzdelmét vívta meg Temesváron s egy kis szerencsével eldöntlené tehette volna az eredményt. Az U. játékosai a legelkiismereteseb-

ben készülnek a vasárnapi revansra s bizva a hazai pályában, a hazai közönségben, erősen számítanak arra, hogy revans sikerüljön fog s kiegyenlíti a Dipensia előnyét.

A Ripensia hasonlóképen mnden erejét összpontosítja a második döntőre. A csapat megváltoztatott összeállításban jön vasárnap Kolozsvárra. Bindea helyén valószínűleg Hrehuss fog a jobbszélen játszani.

Az U. vezetősége a vasárnapi mérkőzésre a gyermekek számára nagy kedvezményt állapított meg, ugyanis egy jeggyel (22) lej két gyermek léphet a pályára.

1:1-re áll a Davis Cup angol-ausztráliai mérkőzése

London, július 15.

Csütörtökön kezdődött az Anglia—Ausztrália közötti Davis Cup meccse, amelyből két egyes mérkőzést bonyolította le eddig

és pedig az ausztráliai Crawford 4:6, 6:2, 6:3-ra győzött az angol Austin felett, az angol Perr y pedig 6:2, 6:4 arányban győzte le az ausztráliai Mac Grath-ot.

Kiss Kálmán vezeti a nagybányai Tricolor és Soimi mérkőzését

Nagybánya, július 15.

Nagybányán kerül lebonyolításra vasárnap a Tricolor—Soimi második osztályozó

mérkőzés (az első Szebenben 1:1 arányban döntetlenül végződött) és a meccset Kiss Kálmán szatmári bíró vezeti.

Július 22-én

Nagyszabású kirándulást rendez a Vasas Sportklub

Nagyvárad, július 15.

Megirtuk már, hogy a váradi „Vasas Sportklub” turista szakosztálya Remecre és a Jádvolgyére kirándulást rendez. A kirándulás nem most vasárnap, hanem csak

július 22-én, tehát most vasárnaphoz egy hétre lesz megtartva. Jelentkezni lehet a Körs ucca 1. szám alatt a Szabó kelmefestőszetben csütörtök délig. Részvételi díj tagoknak 80 lej, vendégeknek 100 lej.

Kétfordulós körmérkőzés lesz Románia, Svájc és Jugoszlávia között

Bukarest, július 15.

Közlöttük annakidején, hogy az 1935. évben Olaszországban megrendezendő futballvilágbajnokság selejtező csoportjai beosztásánál Romániát, Jugoszláviával és Svájc-cal tették egy csoportba. A csoport három országa egymásközötti mérkőzésekkel kell eldöntse, hogy melyik két ország kerül a világbajnokság döntőjébe.

Jugoszlávia azt az ajánlatot tette, a selejtező lebonyolítására nézve, hogy rendezzenek Belgrádban körmérkőzést, a három ország között. Ezt a tervet a román futball szövetség mint meg nem felelőt elutasította. A szövetség most tervezetet dolgozott ki, amelynek az az alapja, hogy kétfordulós ponokra menő küzdelemben döntsenek a

döntő résztvevői felől. A szövetség már össze is állította az egyes mérkőzések terminusait. Ezek:

Szeptember 3: Jugoszlávia—Románia Bukarestben. Október 1. Svájc—Románia Bukarestben, november 2: Románia—Svájc Zürichben. 1934. áprilisában: Románia—Jugoszlávia Belgrádban. Szeptember 24-és: Svájc—Jugoszlávia Belgrádban. Decemberben: Jugoszlávia—Svájc Zürichben.

A szövetség a svájci szövetségnél tapogatózott már, hogyan fogadják a tervet s azt a választ kapta, hogy Svájc bele fog menni ebbe a megoldásba. Jugoszláviával valószínűleg sokkal nehezebb lesz a terv elfogadtatása.

Az ország legfontosabb problémája:

Lesz-e gabonaexportja Romániának?

A brailai gabonatőzsde egyelőre nem bizakodó. -- Németországban keres piacot a kormány. -- Magyarországon tönkretette a termést az árvíz

Tegnapis számunkban megírtuk, hogy Biharmegyében és a sík vidékeken általában megkezdődött az aratás és nagyszemű termés ígérkezik. Az ország buza terméséről áttekinthető képet csak néhány nap múlva lehet nyerni. A Regátból ma beérző jelentések nem nagyon biztatóak, a legfontosabb kérdés tekintetében: lesz-e az idén exportunk-e vagy sem.

Jelentéseink a következők:

Brailában nem bizakodó a gabonapiac: 36 ezer lej a buza vagonja

Braila, július. 15.

A brailai gabonapiac az érkező jelentések szerint, a buzatermés a folytonos esőzések következtében komolyan veszélyeztetve van. A 2—3 héttel ezelőtti kilátásoknál mindenesetre sokkal gyengébb lesz az eredmény.

Az exportőrök véleménye szerint az id. az országnak nem lesz export céljaira fölösleges buzamennyisége, mert hozzávetőleges számítások szerint az idei aratás eredménye nem lesz több 300 ezer tonna buzánál.

Az új buza ára Brailában 36 ezer lej körül van vagonként. A termelési költségekhez képest ez az ár nem magas, de mindenesetre a kormány által előírt ár alatt van. Ezzel szemben vagonként 10 ezer lej fel haladja meg a külföldi jegyzést.

Az a kérdés, hogy a belső fogyasztás fel tudja-e venni az aratás első hónapjai után piacra kerülő mennyiséget.

Németországba exportálunk búzát

Bukarest, július. 15.

Tegnap este Vajda, Mironescu, Voicu

45 millió bushel búzát exportálhatnak a Duna-államok

Londonból jelentik: A Duna államok szakértői és a négy tengerentúli gabonatermő ország képviselői között megegyezés jött létre, amelynek értelmében a dunai államok 45 millió bushel gabonát exportálhatnak, ezt a mennyiséget kivételesen bő termés esetén 5 millió bushellel felemléhetik. Az egyezmény érvényességéhez az illető országok kormányainak jóváhagyása szükséges. A tengertől és dunai államok hétfőn kezdik meg a tárgyalásokat Szovjet-országgal megbízottjaival.

Ezt se hitte volna Zeletzki

Bukarestből jelentik: A Curenul értesítése szerint a katonai főügyészség befejezte vizsgálatát a Zeletzki ügyben. Tegnap még kihallgatták Macek mérnököt, a Skoda gyár volt bukaresti titkárát, aki állítólag kedvezően vallott. A végleges vádiratot zárórés címén emelik.

— Nagygyűlést tart az Averescu-párt. Bukarestből jelentik: Averescu marsall bírtokáról Bukarestbe érkezett és azonnal összehívta pártjának vezetését. A nagygyűlésen, mely a napokban ül össze, megtárgyalják a párt nyári programját.

Nitzescu és Ghelmegeanu miniszterközi értekezletet tartottak, melyen különböző fontos gazdasági kérdéseket tárgyaltak. A tárgyalás főkérdése a román búzáinak teremtendő nemzetközi piac kérdése volt. Felolvasták Petrescu Commen berlini követ jelentését is, aki a németországi viszonyokról adott beszámolót. Mironescu egyébként kihallgatáson fogadta Von Schullenberg bukaresti német követet és a jövő héten minden bizonnyal megkötik a német—román kereskedelmi szerződést. A szerződés aláírását még csak egy fontos Londonból érkező jelentés késlelteti.

Térdig érő vízben aratnak Magyarországon

Amíg nálunk is nagy pusztításokat végzett az árvíz Magyarországon, a Tisza áradása valóságos katasztrófát okozott a termésben.

Miskolc, július. 15.

A Tisza áradása még egyre tart. A víz áttörte a nyulgátakat, a lakosság éjjel-nappal a gátak megerősítésén dolgozik. A munkában óránként váltják fel egymást, mert a tikkasztó hőségben egymás után dőlnek ki a fárasztó munkától.

Mint hogy a víz mindenütt előtört a szántóföldeket és az érett termést komolyan fenyegeti a kirotadás veszélye, a

gazdák az árvíz dacára megkezdtek az aratást. A munkások mindenütt térdig érő vízben gázolnak és úgy aratják a termést. Most nincs hangos nótaszó, elnémult a vig beszéd. A gazdák némán, szomorúan dolgoznak, mert a megmentett termésből is kevés lesz a használható.

Az időjárásjelentések és az árvízről befutó hírek azonban megnyugtatók. Remélni lehet, hogy újabb veszedelem már nem lesz.

Hogy mi mindent megér az ember

Nyelvvizsga volt a nagyváradai elmebetegek házában

A személyzetet váratlanul megegzaminálta egy inspektor

A napokban egy inspektor érkezett Nagyváradra. Ez még egymagában nem lenne szokatlan jelenség. Hiszen hozzá lehetünk szokva, hogy mindennap érkezik átlag két inspektor Váradra. Idegenforgalmat általában csakis inspektorokban bonyolítunk le.

Ez az inspektor azonban — akiről most szó van — olyan helyen folytatott vizsgálatot, ahol eddig még nem nagyon voltak hozzászokva az inspektorjárashoz:

Az elmebetegek házában.

Az inspektor ur nyelvvizsgát tartott a nagyváradai elmebetegek házában. Ne tessék megijedni, nem a betegeknek vetette nyelvvizsga alá — ennyire még egy inspektor vizsgálomja sem terjed — hanem a személyzetet. A portástól kezdve az ápolóig az elmebetegek háza személyzetének minden tagját kikérdezte az inspektor és a nyelvvizsga ered

ménye bizony nem mondható a legkielegítőbbnek. Az ápolók, akiknek éppen elég bajuk van a szerencsétlen élőhalottakkal, jóformán nem is érintkeznek más emberekkel. Igazán sem idejük, sem alkalmuk nem lehet az államnyelvet tökéletesen elsajátítani.

Az inspektor ur egyébként azzal távozott, hogy az eredményről majd értesíti az érdekelteket. Amióta a vasutas-nyelvvizsgákat feltalálták, jól udjuk, mit jelent ez. Az szegény ápolók máris késébe vannak esve, hogy mi lesz velük, ha évtizedes szolgálat után elbocsájtják őket? Más pályára nem igen mehetnek és az lesz a dolog vége — hogy ott kell maradniuk az elmebetegek házában betegeknek.

Mert valóban meg kell bolondulni, ha ilyen minden logika nélküli intézkedésekkel keserítik el az embereket.

Véletlen, vagy merénylet?

Felrobbant a montreali kikötőben az a hajó, amely Balbóéknak benzint hozott

Montreal, július. 15.

Balbo tábornok kijelentette, hogy a mint a körülmények megengedik, azonnal folytatja útját Csikágó felé. Az elindulást az késlelteti, hogy az az olasz tankhajó, amely a reptőlőraj részére a benzint hozta, Montreal kikötőjében összeütközött egy idegen

hajóval és elsüllyedt. Még nem tudják, hogy véletlen balesetről van szó, vagy szándékos merényletről.

1933.
VII.

ERDELYI
MAGYARSÁG

3

Ujabb külön 10 ajándék- nyeremény a lejárt tom- bolánál

Utolsó nap a lapfejek átvételére

Még mindig tart a tombolára való je-
lentkezés. Helybeli olvasóink tegnap is nagy
számban hozták be a lapfejeket, vidékről
pedig pótlólag jelentkeznek újabb olvasóink.
A hatalmas pénzeket öltő érdeklődésre
lapunk kasszává válik.

a felemlt számú ajándéknyereménye-
ken kívül pótlólag még 10 ajándékot
fogunk kiosztani, tehát az eredeti 30
helyett 50 olvasónk fog ezúttal nyerni.

Lapfejeket még hétfőn fogad el kiadó-
hivatalunk és

keddre közöljük az 50 nyerő számot.
A megindult új és immár 6. sorszámu új
tombolánk iránt is óriási az érdeklődés,
ugy hogy előreláthatólag ott is fel kell em-
eljünk a kifizített 50 ajándéknyereménynek
ezését. Pótlólag gondoskodunk ott is még
újabb tombolatárgyakról. Aki 20 lapfejet
összegyűjt, részt vesz a tombolában.

Igy kell neki!

Letartóztatták Temesváron a Kaviár szerkesztőjét és Kolozsvárra vitték

Kolozsvár, július 15.

A kolozsvári rendőrség megkeresést in-
tett a temesvári rendőrséghez, amelyben
kérte, hogy Dinnyés Árpádot, a Temesváron
megjelenő „Kaviár” című erotikus hetilap
szerkesztőjét tartóztassa le, mert pornogra-

fikus könyveket terjesztett. A megkeresés
alapján Dinnyést Temesváron letartóztatták
és Kolozsvárra vitték, a rendőrségre. Teg-
nap délelőtt hallgatták ki Dinnyést a rend-
őrségen. Kihallgatása után átkísérték az
ügyészségre.

A „megértés és egyetértés szerződése”?

Aláírták a négyhatalmit

Rómából jelentik: A Palazzo Veneziá-
ban szombaton délből írták alá a négyha-
talmi egyezményt ünnepélyes külsőségek
között. Az egyezményt, melyet röviden ró-
mai paktumnak neveznek. Olaszország re-
széről maga Mussolini miniszterelnök, míg
Franciaország, Anglia és Németország re-
széről az egyes államok római nagykövetei
írják alá. A négyhatalmi szerződés „a meg-
értés és együttműködés szerződése” címet

viseli. A szerződés szövege a felek felsoro-
lásával kezdődik, majd így folytatódik:

„A német birodalom elnöke, a francia
köztársaság elnöke, Ofelsége Olaszország
királya, Ofelsége Nagybritannia, Írország
és a tengerentúli angol birtokok királya In-
dia császára megállapodtak, hogy szer-
ződést kötnek...”

Ezután következik az olyan sokat vi-
tatott 6. szakasz felsorolása.

Lugos szenzációja

113 évig élt egy asszony és úgy halt meg, hogy a vizeshordóba esett

Lugos, július 15.

Birkes községben Danaila Pascuta 113
évi asszony egy vizzeltelt hordóba bukott
és belefulladt.

A ritka magas kort elért öregasszony
az utolsó percig teljesen egészséges volt és
szomorú halála mély részvétet keltett.

Megindult a franciák és a németek küzdelme

a Saar vidék lakosságának szavazataiért

Egységes frontot alakítottak a német szervezetek

Saarbrückéből jelentik: A szénbányák-
ban és a vaskohókban gazdag Saar-vidéket
elvették Németországtól a békeszerződés er-
telmében és jelenleg a Népszövetség fenn-
hatósága alatt van. A versaillesi békeszerző-
dés értelmében azonban nemsokára elérke-
zik annak az ideje, hogy a lakosságnak dön-
teni kell Németországhoz, vagy Franciaor-
szághoz való hozzácsatolásról.

A franciák igen tevékeny működést fej-
tenek ki, hogy a Saar-vidék tisztán német
anyanyelvű lakosságát a maguk részére meg-
nyerjék. Erős akciót indítottak a németek is

és pénteken megalakult a Saar-vidéken az
egységes német front, amely a vidék ösz-
szes német pártjait magában egyesíti, hogy
minnél erősebben alakulhasson ki a Német-
országhoz való csatlakozásért folyó harc.

Petrolgázfűzőgépek
Alpaca evőeszközök
Háztartási cikkek

Épület és bútorgyártásokról
kérje a legújabb árjegyzéket.

Stern József vaskereskedő
Oradea Nagypiac-tér 2

Kolozsvárra érkezett Vaida

Kolozsvár, július 15.

Vaida miniszterelnök szombat délből
Kolozsvárra érkezett, ahol hétfőig marad.
A miniszterelnök családi jellegű látogatásra
érkezett.

Uj ezresbankók kerül- nek forgalomba

Bukarestből jelentik: A Banca Natio-
nala új ezer lejes bankjegyeket bocsájt ki.
Az új bankjegy négy színű lesz és egészen
speciális papíron nyomják. Az új bankjegy
szeptember 15-én lesz forgalomba hozva.
Érdekes megjegyezni, hogy az új pénz is
csak június 30-ig érvényes. Az új bank-
jegyet nyomnak helyébe. Az új bank-
jegy klisséi most készülnek.

Kolozsvárról világítják Tordát?

Torda, július 5.

Torda városah osszabb ideje tárgyalá-
sokat folytatott a kolozsvári villamosüzem
mel a tordai áramellátás ügyében. A meg-
állapodás elvben létre is jött. A tordai ta-
nács legutóbbi ülésén tárgyalta ezt a kér-
dés és a megállapodást jóváhagyta.

Az Opreán-léle

Autóbusz menetrend Torda és Kolozsvár között

TORDA—CLUJ:

Délelőtt 7, 15, 8, 11 és 12 órákor.
Délután: 5 és 6 órákor.

CLUJ—TORDA:

Délelőtt: 7, és 9 órákor.
Délután: 2, 4, 6 és 8 órákor.

APROHIRET ESEK

SZÖNYEG, párna, dunna, hencser és
matrac tisztítását, fertőtlenítését és fereg-
mentesítését mérsékelt árban végzem. Ideá-
lisan szép munka! Díjtalan próba tisztítás!
Tisztító vállalat, Alapi ucca 3.

2 SZOBA, 2 konyha, kut, sarokház 35
ezer lejért sürgősen eladó, Püspöki-ut Neu-
feld-telep. Prof. Vaszili Porovan 21. 835

TISZTA méhviaszt veszek. Pongrácz.
István utóda. Oradea, Teleky ucca 52. 817

ELADÓ fél hold csemege szőlő Görög
oldalon. Értekezni Berkovics Ferenc ucca 39

MINDENES főzőnő jó bizonyítványok-
kal azonnalra felvétetik.. Kohn, Szacsavay uc-
ca 10. 809

NEGY elemi végzett fiú szobafestő
mázoló tanulóknak ellátással felvétetik. Weisz
festő, Gyár ucca 23-a. 808

HÁZMESTERT keresek. Mosás, vasalás
szükséges. Rulikovszky ut 12. 836

férft. Jelentkezni a kiadóhivatalban.
MINDENES főzőnőt azonnal felveszek
Ritterné, Nagypiac-tér 10. 810.

KIFUTÓLEÁNY felvétetik Aszódinál
Sas-palota 818

EGY minden leány, vagy asszony fel-
vétetik. Schlésinger, Kolozsvári ucca 43.

JÓL nevelt 11 éves kisleány gyermek
mellé vagy könnyű munkára ajánlkozik, csu-
pán ellátásért és ruházatért. Címet a ki-
adóba kér.

MINDENES leány jó bizonyítvánnyal
felvétetik. Weisz Jenő Szigligeti-ucca 13.

TAKARITÁSÉRT kis szuterrint kaphat
rendes asszony. Bethlen ucca 24. Házigazda

FELVESZÜNK este fél 11-től fél 1-ig
terjedő időre expedíciós munkához három-
kerekű biciklit vezetni tudó megbízható

PASZTOR-NYOMDA, ORADEA